

מרכז חת לחקר התחרות והרגולציה

ד"ר איריס סורוקר,
שופטת בדימוס
מנהלת

ייפוי כוח מתמשך

**לך תדע מה עלול לקרות לך מחר.
לך תדע אם תהיה מסוגל להחליט
בעצמך.**

**לך תחתום על ייפוי כוח מתמשך ותקבע
מי ידאג לך בעתיד.**

מהו ייפוי כוח מתמשך?

- תכנון משפטי מראש לעת זקנה
- ייפוי כוח מתמשך הוא מסמך משפטי המאפשר לכל בגיר למנות בגיר אחר לטפל בענייניו בעתיד -- כאשר לא יוכל לטפל בהם בעצמו.
- הממנה יכול לתת ייפוי כוח מתמשך לכלל ענייניו האישיים: רפואיים ורכושיים, או רק לחלקם.

צעירים לא חושבים על זה

- הידרדרות במצב רפואי יכולה לנבוע כתוצאה מתאונה, מחלות זקנה, מוגבלות נפשית או שכלית. המבחן הוא: האם נפגע כושר השיפוט של האדם.

למה צריך את זה?

- עליה בתוחלת החיים.
- הכרה במנעד בין כשירות לתלות ; מחלות זחלניות.
- כבוד האדם חלף פטרנליזם.
- מודלים במדינות המערב ואמנות בינלאומיות : אמנת האו"ם בדבר זכויותיהם של אנשים עם מוגבלויות ; אמנת האג להגנה בינלאומית על מבוגרים משנת 2000.
- כשלים במוסד האפוטרופסות - עלול להגביל את חירות הקשיש יתר על המידה.
- עומס : כ-10,000 אפוטרופסים מתמנים מדי שנה.

דיני הגנה על מבוגרים

- **עקרון הצורך** - אין למנות אפוטרופוס אלא אם יש צורך אמיתי לשמירת טובתו.
- **עקרון המידתיות** - אין לנקוט אמצעי המגביל זכויותיו של אדם אם ניתן להגיע למטרה בדרך פחות מגבילה.
- **עקרון טובת החסוי** - חובתו של אפוטרופוס לפעול לטובת החסוי. יש לכבד את רצונו של החסוי כפי שהביעו בעת שהיה מסוגל להבין בדבר.

עוד עקרונות מנחים

- עקרון ההחלטה העצמאית - יש לאפשר לאדם לקבל החלטות בעצמו בנוגע לגופו, לרכושו ולחיו, כל עוד הוא מסוגל לכך; מבוטא בהנחיות מקדימות.
- עקרון ההשתתפות - על האפוטרופוס לספק לחסוי מידע, לשתפו ולהיוועץ עמו ולתת משקל ראוי לרצונו;
- שמירת האוטונומיה - על האפוטרופוס לפעול בדרך שתאפשר לאדם לשמור על עצמאותו וכן להיות מעורב בחיים החברתיים.

מהותו של ייפוי כח מתמשך

- ייפוי הכוח נועד למצבים שבהם יש לאדם מעטפת משפחתית או חברתית תומכת ;
- בעודו בעל כשירות הוא מעוניין לקבוע מי יהיה מוסמך בעתיד לקבל החלטות בנוגע לענייני רכוש או לעניינים אישיים שלו ;
- אינו מחליף את הצורך במינוי אפוטרופוס האחראי לעניינים אישיים שאינם משפטיים.
- שם המשחק : איזונים ובלמים

פרוצדורה

- ייחתם בפני עו"ד שאין לו עניין אישי ושעבר הכשרה מקצועית מטעם האפוטרופוס הכללי. ניתן לצרף חוות דעת המעידה על היותו כשיר.
- חובת הפקדה של ייפוי הכוח במרשם אצל האפוטרופוס הכללי.
- מי רשאי להתמנות?
בגיר, כשיר, שאינו בניגוד עניינים

מתי ייפוי הכוח ייכנס לפעולה?

- הכניסה לתוקף תהיה כאשר הממנה לא "מסוגל להבין בדבר" שלשמו ניתן ייפוי הכוח.
- הממנה רשאי לקבוע את הדרך; לא מספיקה החלטה של מיופה הכוח בלבד. אפשר: החלטה משותפת של מיופה הכוח עם בן-זוג/ילד או בקרות אירוע כמו אשפוז פסיכיאטרי.
- בהעדר התייחסות - ייפוי הכוח ייכנס לתוקפו לפי חוות דעת רפואית.
- על מיופה הכח להודיע לאפוטרופוס הכללי.

מה רשאי מיופה הכוח לעשות?

- מיופה כוח מוסמך לקבל כל החלטה בקשר לעניינים שבייפוי הכוח שאותה היה מוסמך הממנה לקבל ולבצע בשם הממנה כל פעולה בקשר לאותם עניינים;

- מה לא?
המרת דת, מסירת ילד לאימוץ,
השתתפות בבחירות, עריכת צוואה,
הבעת רצון לפי חוק החולה הנוטה
למות.

עניינים הטעונים הסמכה מפורשת

- מתן תרומות, מתנות והלוואות מעל 100,000 ₪ ;
- הסכמה לטיפול פסיכיאטרי – טעונה חתימה של ייפוי הכוח בפני פסיכיאטר ;
- לעיתים נדרש אישור של בית המשפט: עסקאות במקרקעין, הסתלקות מעזבון, פעולה משפטית שערכה מעל 500,000 ₪.

הנחיות מקדימות

- תפירה אישית
- ממנה רשאי לתת הנחיות מקדימות למיופה הכוח, שבהן יפרט את רצונו לגבי החלטות עתידיות או פעולות שיינקטו בשמו בעניינים של ייפוי הכוח.
- למשל: איפה אגור? מי יטפל בי?
- הנחיה מקדימה שלא ניתן לקיים (בעית כספית או אחרת) - מיופה הכוח נדרש לקיימה "בקירוב".

בנאמנות ובמסירות

- מיופה כוח חייב לפעול בשקיידה, במיומנות, במסירות וללא התרשלות ולנהוג בתום לב לשמירת ענייניו של הממנה ולא לטובת ענייניו שלו.
- לשמור על כבוד הממנה = לבחור בדרך שתגביל את חירותו במידה הפחותה ביותר; לשמור על פרטיות הממנה; לבחור בדרך שתאפשר לממנה לשמור על מרב עצמאותו.

שכר וסיום

- מיופה הכח יקבל שכר לפי הוראות ייפוי הכח ;
- זכות להחזר הוצאות מהעזבון.
- יפוי הכוח פוקע: לפי קביעת הממנה בייפוי הכוח ;
במות הממנה/מיופה הכוח ; אם אבדה כשירותו של
מיופה הכוח ; אם מיופה הכוח אינו מעוניין.
- הממנה אינו רשאי לבטל את ייפוי הכוח לאחור ;
ביטול פועל מכאן ואילך.

אסדרה עצמית ופיקוח

- השיטה : רגולציה עצמית
  - ממונה על בירור תלונות באפוטרופוס הכללי
  - פיקוח שיפוטי :
- מיופה הכוח רשאי לפנות לבימ"ש לקבל הוראות ;
בית המשפט רשאי להגביל את פעילותו של מיופה הכוח
כדי להגן על הממנה ;
בית המשפט רשאי לבטל ייפוי כוח לבקשת היועמ"ש
לממשלה או קרוב/ידיד של הממנה.

תומך בקבלת החלטות

- מינוי מטעם בית המשפט במועד הצורך
- הרציונל: קיימים מצבי ביניים שבהם אדם כשיר לקבל החלטה אך זקוק לסיוע לקבל חומר ולהבינו
- תומך בקבלת החלטות מוסמך לפנות לכל גוף בשמו של האדם כדי לקבל מידע; לסייע לאדם לבטא את רצונו והחלטתו בפני גופים מוסמכים.

מאחלת לכם בריאות ואריכות ימים!

ד"ר איריס סורוקר
מרכז חת לחקר התחרות והרגולציה

